

Verantwoorde glastuinbouw

Glastuinbouw Nederland heeft samen met ondernemers de koers voor de glastuinbouw vastgelegd in het programma Verantwoorde Glastuinbouw. Deze koers loopt gelijk op met afspraken in het Nationaal Tuinbouwakkoord en het Klimaatakkoord. Arbeid, Energie, Plantgezondheid en Water & Omgeving zijn belangrijke thema's. Om de doelen hiervoor te realiseren hebben wij medewerking van de provincie Zuid-Holland nodig.

Arbeid

Samenwerking opleidingen, bedrijfsleven en overheid

De glastuinbouw biedt veel werkgelegenheid aan mbo'ers, hbo'ers en universitair geschoolden. Samenwerking van opleidingsinstellingen, bedrijfsleven en overheden in een Green Campus versterkt de instroom van leerlingen en studenten in het groene onderwijs en versterkt de aansluiting van opleidingen bij de behoeften van de sector.

- ?** We vragen overheden samen te werken met bedrijfsleven en onderwijsinstellingen en te investeren in een Green Campus in hun regio, zoals het World Horti Center in Westland. Hierbij hoort ook een goede ontsluiting met openbaar vervoer en fietsroutes.

Huisvesting arbeidsmigranten

Arbeidsmigranten zijn belangrijk voor de glastuinbouw. We willen deze mensen goed en dicht bij glastuinbouwgebieden huisvesten.

- ?** We vragen de provincie een actieve rol te vervullen richting gemeenten om duidelijke regels vast te stellen voor de huisvesting van arbeidsmigranten en tevens te voorzien in voldoende woonruimte. Onze voorkeur gaat uit naar huisvesting aan de randen van woonkernen. Dit vraagt om maatwerk per gebied.

Energie

Kennis voor energietransitie

Kennisontwikkeling is essentieel om te verduurzamen. De onderzoeksprogramma's Het Nieuwe Telen en Glastuinbouw Fossielvrij voorzien hierin.

- ?** Wij vragen de provincie om mee te denken en financieel bij te dragen aan kennisontwikkeling en -uitwisseling via Het Nieuwe Telen en Glastuinbouw Fossielvrij, zodat alle glastuinbouwbedrijven deze kennis binnen vier jaar toepassen.

Gebiedsvisies

Een volledig klimaatneutrale glastuinbouw vraagt voor elk glastuinbouwgebied in Zuid-Holland een heldere aanpak op basis van een gebiedsvisie.

- ?** We vragen de provincie om met de warmtecoöperaties, gemeenten en Glastuinbouw Nederland gebiedsvisies op te stellen voor een klimaatneutrale energievoorziening.

Beschikbaarheid bodem

De glastuinbouwsector loopt voorop in de ontwikkeling van aardwarmte. Voor verduurzaming van de glastuinbouw is aardwarmte essentieel. Hetzelfde geldt voor de opslag van warm water in de ondergrond.

- ?** Wij vragen de provincie de regelgeving aan te passen, zodat boren naar aardwarmte, warmte opslaan in de bodem en warm water onttrekken om kassen duurzaam te verwarmen beter mogelijk wordt.

Warmte- en CO₂-netten

Via warmtenetten kunnen o.a. glastuinbouwbedrijven restwarmte en aardwarmte uitwisselen. Dit leidt tot flexibele energievoorziening, ook voor steden en dorpen rondom de glastuinbouwgebieden. In Zuid-Holland zijn twaalf aardwarmtebronnen in werking en enkele in ontwikkeling. Als ondernemers schone aardwarmte gebruiken, hebben ze externe CO₂ nodig voor de groei van de planten.

- ?** We vragen de provincie om de ontwikkeling en aanleg van warmte- en CO₂-netten maximaal te faciliteren. Bijvoorbeeld door de capaciteit van de 'leiding door het midden' en de 'leiding over Oost' voldoende uit te breiden, zodat de Rotterdamse haven restwarmte kan leveren aan WarmteSysteem Westland en WarmteSysteem Oostland.

Elektrificatie

Fossiele brandstoffen afzweren betekent WKK-installaties uitschakelen, waarmee glastuinbouwbedrijven momenteel zelf elektriciteit opwekken. De sector zal dan een groter beroep doen op het elektriciteitsnetwerk. In een aantal gevallen volstaat de huidige infrastructuur niet.

- ?** Wij vragen de provincie om netbeheerders mogelijkheden te bieden de capaciteit van de elektriciteitsinfrastructuur te vergroten en de aanleg te versnellen.

Glastuinbouw in Zuid-Holland

De glastuinbouw is een belangrijke pijler voor de Nederlandse economie. De productiewaarde van de glastuinbouw bedraagt € 7,5 miljard per jaar. Die wordt gerealiseerd door ruim 2.600 professionele bedrijven. Zo'n 70.000 mensen werken in de glastuinbouw. Meer dan de helft van het Nederlandse glastuinbouwareaal (8.700 hectare) bevindt zich in Zuid-Holland. Westland en Oostland zijn daarbij de belangrijkste glastuinbouwclusters.

Water & Omgeving

Ruimte voor glastuinbouw

De glastuinbouwsector is voor Nederland en met name voor Zuid-Holland een belangrijke economische pijler.

- ?** We vragen in de provinciale omgevingsvisies rekening te houden met voldoende duurzame gebieden voor de vestiging van glastuinbouw, met een goede inrichting op het gebied van water, energie, CO₂, infrastructuur en landschappelijke inpassing.

Herstructurering

Door de schaalvergroting in de glastuinbouw is er behoefte aan voldoende grote en kwalitatief goede percelen. Daarnaast is het van belang om verspreid liggende locaties perspectief te bieden, te saneren of te verplaatsen naar glastuinbouwconcentratiegebieden.

- ?** Samen met de provincie willen we de glastuinbouwlocaties in Zuid-Holland in kaart brengen en bepalen waar verplaatsing, transformatie of schaalvergroting aan de orde is. Ook vragen we samenwerking om te komen tot ruimtelijke en financiële instrumenten die modernisering en verduurzaming van het teeltareaal versnellen.

Infrastructuur en openbaar vervoer

Een goede ontsluiting is van belang voor een snel en veilig vervoer van producten en het woon-werkverkeer van mensen.

- ?** We vragen de provincie mee te werken aan voldoende, kwalitatief goede verbindingen van, naar en in glastuinbouwgebieden voor alle vervoersvormen, inclusief openbaar vervoer. Bijvoorbeeld maatregelen voor een betere doorstroming van verbindingroutes, voor onderhoud aan bruggen en tunnels en voor verbreding van de A4, A20 en de N222 en de Rijnlandroute.

Goed gietwater

Kwalitatief goed gietwater is voor de glastuinbouw en het milieu van groot belang. Waar nieuwe watervoorzieningen nog niet mogelijk zijn, kunnen glastuinbouwbedrijven goed gietwater maken door grondwater te ontzouten. De huidige regelgeving biedt mogelijkheden hiervoor toestemming te geven.

- ?** We vragen de provincie om gemeenten ruimte te geven om omgekeerde osmose op grondwater voor langere tijd toe te staan. En we vragen de medewerking en (financiële) steun voor onderzoek naar de mogelijkheden van ondergrondse opslag / infiltratie van zoet water voort te zetten, zoals het project COASTAR (COastal Aquifer Storage and Recovery).

Plantgezondheid

Biodiversiteit

Biodiversiteit vergroten kan door natuurlijk bermbeheer en de aanleg van natuurlijke oevers. Dat kan leiden tot meer schadelijke plagen en ziekten in kassen, wat meer gebruik van gewasbeschermingsmiddelen bewerkstelligt of tot economische schade leidt door aangetaste producten.

- ?** We vragen de provincie onderzoek naar de relatie tussen de ecologie in de berm en het milieu in de kas mee te financieren. Daarnaast vragen wij om bij de aanleg en het onderhoud van bermen en natuurlijke oevers rekening te houden met de belangen van de glastuinbouw en deze uitsluitend te realiseren op plaatsen waar geen schade ontstaat voor de glastuinbouw.

Louis Pasteurlaan 6, 2719 EE Zoetermeer
☎ 085 003 64 00 @ info@glastuinbouwnederland.nl

www.glastuinbouwnederland.nl

Mei 2019